

XII

207

sapienti mentē cū ore non cōuenire: Nā qd absurdus dici
 quæat q̄ eū agere quicq̄ iperiosius: & p̄ animi ipotētia: qui
 se in oibus suis litteris scribat seru⁹ seruorū dei. Recte igit̄
 Nicolaus quint⁹ in oibus suis actionib⁹ assidue deū præ se
 ferebat: suorūq; oim oblit⁹ cōmodorū: referebat oia ad di/
 gnitatē: & amplitudinē Romani pōtificat⁹. Et ne ullā sapiē
 tiæ partē neglexisse uideret̄ in uita: intelligeretq; non solū
 duo esse uiuendi genera: alterū contemplatiuū: alterū acti
 uum: sed rursus actionum alias esse bellicas: alias urbanas:
 quicquid tēporis ab intelligentia rerum admirabiliū: atq;
 diuinarū superat: id omne ita ad uirtutes bellicas transfe
 rebat & urbanas nunq̄ ad se reijceret: & hæc tamen omnia
 ad dei & christianæ religionis dignitatē: & gloriā. Parabat
 magno conatu & uiribus bellum aduersus Turcos: quos
 ai aduerteret quotidie magis magisq; iualescere: nec aliud
 animo uolutare q̄ p̄niciem & exitium nominis christiani.
 Itaq; belli neruos: hoc ē pecunias: & ab alijs comparabat:
 & suis ipse nō p̄cebat. Intelligebat em̄ oia oportere esse cō
 munia pro Christo Iesu: Classē ornabat ingentē & uali
 dā: Copias undiq; accersebat: nihilq; prætermittebat: qd
 ad belligerēdū qd ad consequēdā uictoriæ rōnē attineret.
 Neq; tñ hæc dum ageret: litterarū & humanitatis studia a
 quotidiana sua consuetudine aliena faciebat: sed cū sciret
 eū se uirū: q̄ diuinū in terris soliū regeret atq; gubernaret:
 oēm in sese hoīs excellentiā repræsentabat: ut non minus
 in omni uitæ actione: q̄ in uniuersæ intelligentiæ studio re
 liquis mortalibus præstaret. Itaq; uiros doctos & eloquen
 tis assidue apud se habebat: neq; ullum oino negligebat:
 in quo præclarā ingenij uim aliquā intueret. Quāta uero
 in ois hmōi uiros munificentia uteret: nemo oim meli⁹ no
 uit: q̄ ipse tu pater beatissime. Faciebat autē & prudenter:
 & recte: cum nosset nihil esse ad excitanda ingenia alen
 dasq; disciplinas accōmodatius honoratione ac beneficen
 tia. Quo quidē consilio atq; benignitate id effectū iam ui
 debamus: ut non latini modo: sed cæteræ etiā nationes in
 omni oratione: in omni doctrinæ cultu expolirent. Reuo
 cauit illū ad se deus oipotens: q̄ agit oia semp p̄ summa in